

انواع بارگیر

- **بارگیر**
Truck Body
بارگیر قسمت ثابت یا غیرثابت از وسیله نقلیه باری است که کالا، داخل یا روی آن قرار می‌گیرد.
- **بارگیر ثابت**
Truck Fixed Body
بارگیری است که قابل جدا شدن از قسمت کشنده (بدنه) وسیله نقلیه باری نباشد.
- **بارگیر غیر ثابت**
Trailer
بارگیری است که قابل جدا شدن از قسمت کشنده وسیله نقلیه باری بوده و به دو صورت نیمه یدک و یدک می‌باشد.
- **اطاقدار**
Single Unit Truck
نوعی بارگیر ثابت است که دارای دیواره و کف پوشیده بوده و به منظور حمل کالاهای بسته‌بندی شده، محصولات کشاورزی، دام و ... مورد استفاده قرار می‌گیرد. (بارگیر اطاقداری که غیر ثابت باشد بغلدار معمولی یا بغلدار چادری است).
- **باری چوبی**
Wooden Body
بارگیر اطاقداری است که دیوار آن چوبی است.
- **بغلدار چادری**
Tarpaulin Coverd Drop-Side
نوعی بارگیر غیر ثابت با دیواره کوتاه و میله‌های محافظ است که توسط چادر پوشیده شده و عموماً برای حمل کالاهای بسته‌بندی شده به کار می‌رود.

▪ بغلدار معمولی

Ordinary Drop-Side

نوعی بارگیر غیر ثابت با دیواره جانبی کوتاه (۱ تا ۱/۲ متر) است که برای حمل انواع کالا مورد استفاده قرار می‌گیرد.

▪ بوژی

Bogie

نوعی از بارگیر غیر ثابت با تعداد محورهای متغیر و سیستم هیدرولیکی توزیع نیرو است که برای حمل کالاهای بسیار سنگین و غیر قابل تفکیک به کار می‌رود.

▪ بونکر

Bunker

نوعی بارگیر فلزی استوانه‌ای شکل مجهز به موتور تخلیه کالا است که برای حمل کالاهای فله‌ای مانند گندم، سیمان، ملاس چغندر و ... به کار می‌رود.

▪ تانکر و مخزن‌دار

Tanker

مخزن‌دار نوعی بارگیر استوانه‌ای شکل از جنس فلز یا فایبرگلاس است که برای حمل مواد شیمیایی، مشتقات نفتی و دیگر مایعات به کار می‌رود. گونه‌ای از بارگیر مخزن‌دار که عمدتاً برای حمل مایعاتی نظیر مشتقات نفتی، آب و ... مورد استفاده قرار می‌گیرد، تانکر نامیده می‌شود.

▪ جامبو

Jumbo

بارگیری است که کمرشکن بوده و بغلدار چادری نیز می‌باشد.

▪ جرثقیل‌دار

Pick-up Truck

نوعی بارگیر ثابت به شکل اطاق‌دار است که جهت حمل خودرو بر روی آن جرثقیل تعبیه شده است.

▪ سواری‌کش

Car Handling Trailer

نوعی بارگیر غیر ثابت به شکل کفی است که دیواره فلزی آن جهت نگهداری خودروهای سبک طراحی شده است، این بارگیر برای جایابی خودروها استفاده می‌شود و امکان دارد یک یا دو طبقه باشد.

▪ کانتینردار

Port Trailer

نوعی بارگیر غیرثابت است که دارای محفظه‌ای فلزی و به شکل مکعب مستطیل، برای تسهیل حمل کالا اعم از بسته‌بندی شده یا فله استفاده می‌شود. کانتینر قابلیت جابجایی میان انواع بارگیرها را دارا می‌باشد.

▪ کامیونت

Light Truck

وسیله نقلیه باری است که برای بارگیری با ظرفیت بیش از ۲ تن و حداکثر ۳/۵ تن ساخته شده است. (حد وسط وانت و کامیون می‌باشد).

▪ کامیون کشنده

Truck

به سیستم کشنده انواع بارگیرها، کامیون کشنده یا اسب اطلاق می‌گردد.

▪ کفی

Flat Semi Trailer

بارگیر غیرثابتی است دارای کف پوشیده و بدون دیواره اطلاق بار که عموماً برای حمل آهن‌آلات، رول، کالاهای بسته‌بندی شده و در برخی موارد کانتینر استفاده می‌شود.

▪ کمپرسی

Dump Truck

نوعی از بارگیر با بدنه فلزی و مجهز به جک هیدرولیک بالا برنده برای تخلیه کالا است که برای حمل کالاهایی مانند مصالح ساختمانی، مواد معدنی و ... به کار می‌رود.

▪ کمرشکن

Loaded Semi Trailer (Large Truck)

نوعی بارگیر غیرثابت به شکل کفی است که دارای تعداد محور و عرض بیشتر از کفی بوده و با ارتفاع سطح بارگیری کمتر نسبت به دیگر بارگیرها، برای حمل کالاهای سنگین و غیرقابل تفکیک به کار می‌رود.

▪ مسقف

Van

نوعی بارگیر مکعب مستطیلی شکل فلزی با قابلیت جلوگیری از نفوذ باد و باران است که عمدتاً برای حمل مواد غذایی، دارو، محصولات پستی و ... به کار می‌رود.

▪ یخچالدار

Refrigerated Truck

نوعی از بارگیر با بدنه و سقف عایق‌بندی شده و مجهز به سیستم سردکننده است که عمدتاً برای حمل کالاهای فاسدشدنی به کار می‌رود.

اضافه بار

Excess Load

اضافه بار یا اضافه تناژ، میزان باری است که بیش از ظرفیت مجاز وسیله نقلیه موتوری حمل شود.

بارنامه

Bill of Lading

برگ بهاداری است کاشف حقوق مالکیت که مشخصات بار، وسیله نقلیه، راننده و ... در آن نوشته می‌شود. طرح آن توسط سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای تهیه و از طریق امور اقتصادی و دارایی چاپ و به منظور حمل‌ونقل کالا در اختیار شرکت‌ها و موسسات حمل‌ونقل بار قرار می‌گیرد.

پایانه باری

Goods Terminal

پایانه بار محلی است به منظور ساماندهی امور حمل‌ونقل کالا و ارائه خدمات موردنیاز رانندگان وسیله نقلیه عمومی باری و دارای کلیه تأسیسات و امکانات برای ارائه خدمات وابسته به حمل‌ونقل کالا از قبیل سالن اعلان بار، موسسات و شرکت‌های حمل‌ونقل کالا و سایر خدمات لازم و تعیین نرخ خدمات حمل و تعیین مقصد با مشارکت راننده، شرکت یا موسسه و صاحب کالا می‌باشد.

پایانه مسافری

Passenger Terminal

مکانی است که در آن با تغییر وسیله نقلیه و یا شیوه حمل‌ونقل، سفر درون‌شهری به سفر برون‌شهری با وسیله نقلیه عمومی و بالعکس تبدیل می‌شود و دارای تأسیسات و امکانات برای ارائه خدمات وابسته به حمل‌ونقل مسافر می‌باشد. دارای مالکیت شهرداری یا خصوصی است .

پایانه مسافری اختصاصی (گاراژ)

Proprietary Terminal (Garage)

نوعی از پایانه مسافری است که در آن تأسیسات و امکانات لازم برای ارائه خدمات به مسافران، مختص یک شرکت یا موسسه مسافری می‌باشد.

Border Crossing Terminal

مبادی ورودی و خروجی مجاز زمینی کشور است که سازمان‌های مربوطه جهت اعمال قوانین و مقررات و نیز انجام تشریفات قانونی ورود و یا خروج کالا، مسافر و وسیله نقلیه در آن استقرار دارند.

Transit

عبارت است از عبور مسافر یا کالا یا وسیله نقلیه از قلمرو جمهوری اسلامی ایران به طوری که مبدأ و مقصد سفر خارج از کشور باشد. به عبارتی ورود از یک مرز کشور طبق مقررات به قصد عبور از کشور و خروج از مرز دیگر کشور می‌باشد.

▪ تردد

Traffic

منظور از تردد، عبور وسایل نقلیه در واحد زمان در یک محور می‌باشد.

▪ تردد واقعی

Through Traffic

تردد انواع وسایل نقلیه که در جاده‌های کشور عبور و مرور می‌کنند. (عبارت واقعی در برابر عبارت معادل سواری به کار گرفته می‌شود).

▪ حجم تردد

Traffic Volume

تعداد وسیله نقلیه‌ای است که در واحد زمان در یک محور عبور می‌کند.

▪ سطح سرویس

Level of Service (LOS)

وضعیت ترافیک جاده را از نظر کیفی مشخص می‌کند که بر مبنای نسبت حجم ترافیک به ظرفیت راه در شش دسته (A تا F) طبقه‌بندی می‌شود.

Road (Axis)**محور**

راه ارتباطی یک طرفه میان دو نقطه انتخاب شده می‌باشد. جهت حرکت از یک نقطه به سمت نقطه دیگر است. مثلاً محور تهران - کرج و یا محور کرج - تهران

Ton**تن**

واحد سنجش وزن کالا در جابجایی کالا است.

Ton- Kilometer**تن - کیلومتر**

تن - کیلومتر واحد سنجش جابجایی کالا است که بیانگر حمل یک تن کالا در یک کیلومتر می‌باشد.

$$\text{مجموع (میزان کالای حمل شده در هر سفر * مسافت طی شده در همان سفر)} = \frac{\text{متوسط تن-کیلومتر طی شده}}{\text{مجموع سفرهای انجام شده}}$$

Domestic Transport**حمل و نقل داخلی**

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی (کالا یا مسافر) است که مبدأ و مقصد سفر، داخل کشور باشد.

International Transport**حمل و نقل بین‌المللی**

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی است که مبدأ سفر یا مقصد و یا هر دو آن خارج از کشور باشد.

Internal- External Trip (Outside Provinces)**حمل و نقل برون‌استانی**

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی است که مبدأ سفر در حریم استحضایی و مقصد سفر خارج از حریم استحضایی یک استان قرار دارد.

Internal- Internal Trip (Within Provinces)**حمل و نقل درون‌استانی**

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی است که مبدأ و مقصد سفر در حریم استحضایی یک استان قرار دارد.

Land Transport**حمل و نقل زمینی**

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی (کالا یا مسافر) است که از طریق جاده یا ریل صورت پذیرد.

حمل و نقل جاده‌ای

Road Transport

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی (کالا یا مسافر) است که از طریق جاده توسط ناوگان جاده‌ای صورت پذیرد.

حمل و نقل ریلی

Rail Transport

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی (کالا یا مسافر) است که از طریق خطوط راه‌آهن توسط ناوگان ریلی صورت پذیرد.

حمل و نقل دریایی

Sea Transport

مجموعه فعالیت‌های حمل و نقلی (کالا یا مسافر) است که از طریق دریا توسط ناوگان دریایی صورت پذیرد.

انواع راه

▪ آزادراه

Freeway

راهی است با روسازی آسفالت یا بتن برای عبور سریع وسایل نقلیه موتوری که معبر رفت و برگشت آن کاملاً از یکدیگر مجزا و فاقد تقاطع‌های همسطح بوده، ورود به آن و خروج از آن منحصراً در نقاط معین و محدودی میسر باشد و طرفین آن دارای دیوارهای توری یا بتنی برای جلوگیری از ورود انسان و حیوان است.

▪ بزرگراه

Highway

راهی است با روسازی آسفالت یا بتن برای عبور سریع وسایل نقلیه موتوری که دارای معابر رفت و برگشت جدا از هم می‌باشند، هر یک از جهت‌های رفت و برگشت، شامل حداقل دو خط عبور است و تقاطع‌های مهم آن معمولاً از نوع غیرهمسطح است، ورود به آن و خروج از آن با محدودیت نسبی انجام می‌گیرد.

▪ راههای شریانی

Arterial roads

همه آزادراهها، بزرگراهها و سایر راههایی که وصل کننده مراکز استانی، تردد بیش از ۱۲۰۰ معادل سواری نقلیه و ترانزیتی باشد را شامل می‌شود.

■ راه ترانزیتی

Tranzit Roadways

به جاده‌هایی اطلاق می‌شود که توسط سازمان راه‌داری و حمل‌ونقل جاده‌ای با همکاری نیروی انتظامی به عنوان جاده‌های تیر (T.I.R) برای تردد وسایل نقلیه خارجی در قلمرو جمهوری اسلامی ایران تعیین و در پروانه تردد قید می‌شود.

■ راه اصلی عریض

Wide Main Road

راهی است با عرض کلی ۱۳/۳۰ متر دوطرفه با حداقل دو خط عبور با سواره رو به عرض ۳/۶۵ متر برای هر خط عبور و عرض شانه‌های شنی یا آسفالتی آن ۳*۲ متر است.

■ راه اصلی معمولی

Ordinary Main Road

راهی با عرض کلی ۱۱ متر که ساختمان آن طبق نقشه و مشخصات راه اصلی انجام شده باشد. عرض آسفالت ۷/۳۰ متر و عرض شانه ۱/۸۵ متر یا ۲*۲ است.

■ راه فرعی عریض

Wide By-Road

راهی است با عرض آسفالت سواره‌رو ۷ متر و عرض شانه ۱*۲ که ارتباط مراکز جمعیت و تولید داخل یک منطقه را برقرار می‌کند و جزئی از شبکه داخلی آن است و معمولاً به صورت دو خطه دو طرفه عمل می‌کند.

■ راه فرعی درجه یک

First Rate By-Road

راهی است با عرض آسفالت سواره‌رو ۶/۵ متر و عرض شانه ۰/۷۵ * ۲ با حداقل دو خط عبور با سواره‌روی روسازی شده به عرض ۳/۲۵ متر برای هر خط به اضافه شانه‌های طرفین که عرض کلی ۸ متر و به صورت شنی یا آسفالتی ساخته می‌شود.

■ راه فرعی درجه دو

Second Rate By-Road

راهی است با دو خط عبور سواره‌روی شنی یا آسفالتی که سواره‌روی ۵/۵ متر و عرض شانه شنی ۰/۷۵ * ۲ است.

▪ راه روستایی

Rural Road

به راهی اطلاق می‌گردد که ارتباط مراکز تولید روستایی را به یکدیگر و اتصال آنها به راههای فرعی و اصلی کشور را برقرار نماید.

راهدارخانه‌ها

Toll Station

راهدارخانه‌ها به عنوان مکانی جهت استقرار تجهیزات و ماشین‌آلات و پرسنل عملیاتی راهداری است که وجود آنها با توجه به گستردگی طول راههای کشور و لزوم واکنش‌های سریع و سرعت در عملیات راهداری به‌ویژه راهداری جاری، فوری، اضطراری و راهداری زمستانی، امری حیاتی بوده و از مهمترین عوامل در راستای حفظ و نجات جان استفاده‌کنندگان از راه در شرایط اضطراری و نامناسب جوی، بازگشایی راههای مسدود در اثر بوف، بوران و ... است.

پاسگاههای پلیس‌راه

Road Traffic Police station

مجموعه‌ای از ساختمان و محوطه‌ای که در مجاورت راههای برون شهری جهت استقرار یگان‌های نیروی انتظامی (پلیس‌راه ناجا) احداث گردیده و به عنوان مقر پشتیبانی تیم‌های گشت محسوب شده و مورد استفاده قرار می‌گیرند و از تجهیزات نصب شده در محوطه جلو یا خروجی سامانه‌های متصل به آن در جهت کنترل و نظارت و تأمین ایمنی عبور و مرور کلیه وسایل نقلیه عبوری استفاده می‌گردد.

مراکز معاینه فنی خودروهای

Commercial Vehicles Technical Inspection Center

سنگین

مجموعه‌ای است شامل ساختمان، محوطه و سالن تست که به تجهیزات خاص مربوط به بخش فنی وسایل نقلیه سنگین مجهز گردیده و توسط مدیران فنی مراکز با بهره‌گیری از تجهیزات مورد اشاره تست‌های مختلف وسایل نقلیه سنگین و نیمه سنگین شامل ترمزها، چراغ‌ها، لاستیک‌ها، موتور و ... مورد آزمایش و تست فنی قرار گرفته و در صورت صحت عملکرد مناسب قسمت‌های مختلف برای وسایل نقلیه برچسب معاینه فنی با اعتبار شش ماهه در مرکز صادر می‌گردد.

طرح ایمن‌سازی مدارس حاشیه راهها

Safety Improvement on Roadside Schools

این طرح با تاکید بر آموزش کودکان و نوجوانان (با اولویت دانش‌آموزان مقاطع ابتدایی و راهنمایی) به عنوان گروه‌های پایه جهت افزایش ایمنی و توسعه فرهنگ ترافیک طی درازمدت در سه بخش آموزش، ایمن‌سازی فیزیکی محدوده مدارس و بکارگیری تجهیزات ایمنی در راه‌های برون‌شهری از سال ۱۳۷۸ به طور آزمایشی در استان گیلان و از سال ۱۳۸۰ نیز رسماً در کل استان‌های کشور به مرحله اجرا در آمد.

نقاط پرحادثه

Black Spot

نقاطی که براساس رابطه $P=1/2 x + 3y + 9z$ در بازه زمانی سه ساله دارای بیشترین تعداد تصادفات خسارتی، جرحی و فوتی قابل توجه باشند.
 X = تعداد فقره تصادفات خسارتی، y = تعداد فقره تصادفات جرحی، z = تعداد فقره تصادفات فوتی

ماشین‌آلات سبک

Light Vehicles

خودروهایی عموماً بنزینی هستند که کاربری‌های محدودی دارند و حداکثر ظرفیت حمل بار آنها ۲۰۰۰ کیلوگرم می‌باشد.

ماشین‌آلات نیمه‌سنگین

Highway Vehicles

خودروهایی عموماً گازوفیلی هستند که کاربری‌های متنوعی دارند و حداکثر ظرفیت حمل بار آنها ۳۵۰۰۰ کیلوگرم می‌باشد.

ماشین‌آلات سنگین

Earthmoving Machineries

خودروهایی عموماً گازوفیلی هستند که کاربری‌های ویژه‌ای دارند و حداکثر سرعت آنها ۴۵ کیلومتر بر ساعت می‌باشد.

تجهیزات

Equipments

دستگاه‌هایی هستند که کاربری‌های متنوعی دارند و معمولاً توسط ماشین‌آلات حمل می‌شوند.

سفر

Trip

جابجایی یک طرفه انسان، بار و یا وسیله نقلیه (پر یا خالی) است از مبدأ به مقصد برای منظور و هدف معین.

ظرفیت کل ناوگان

Total Capacity of Fleet

حداکثر وزن مجاز کامیون با داشتن محموله می‌باشد. (ناخالص حمل)

ظرفیت حمل ناوگان

Tonnage Capacity of Fleet

حداکثر وزن مجاز بارگیری بدون در نظر گرفتن وزن کامیون می‌باشد. (خالص حمل)

انواع شرکت و موسسه

▪ شرکت

Company

شرکت عبارت است از اجتماع حقوق مالکین متعدد بر شی واحد به نحو اشاعه.

▪ شرکت تعاونی

Cooperative Company

شرکتی است با حداقل هفت نفر عضو حقیقی و به منظور رفع نیازمندی‌های مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی اعضاء از طریق خود یاری و کمک متقابل آن براساس قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران برای انجام یک یا چند فعالیت اقتصادی تشکیل می‌شود.

▪ شرکت تعاونی حمل و نقل

Cooperative Transport Company

شرکتی است که براساس قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران و مقررات موضوعه آن با عضویت اشخاص حقیقی دارنده وسایل نقلیه عمومی به منظور جابجایی بار یا مسافر در انواع زمینی، آبی و هوایی تشکیل می‌شود.

▪ **شرکت دولتی** Government Company

واحد سازمانی مشخص است که با اجازه قانون به صورت شرکت ایجاد شود و یا به حکم قانون یا دادگاه صالح، ملی شده و یا مصادره شده و به عنوان شرکت دولتی شناخته شده باشد و بیش از ۵۰ درصد سرمایه آن متعلق به دولت باشد.

▪ **شرکت خصوصی** Private Company

اگر شرکت نه دولتی و نه تعاونی باشد، خصوصی است.

▪ **شرکت حمل و نقل بین‌المللی کالا** International Goods Transport Company

یک شخصیت حقوقی که به منظور تصدی عملیات حمل و نقل بین‌المللی کالا شامل فعالیت‌های فوروردی و کریری و یا توأم تشکیل می‌شود.

▪ **شرکت حمل و نقل بین‌المللی مسافر** International Passenger Transport Company

یک شخصیت حقوقی که به منظور تصدی عملیات حمل و نقل بین‌المللی مسافر تشکیل می‌شود.

▪ **شعبه** Department

بخشی از شرکت است که به منظور تصدی قسمتی از فعالیت‌ها و براساس تفویض اختیار از طرف شرکت مادر فعالیت می‌نماید.

▪ **موسسه** Firm

واحد سازمانی است که قائم به شخص صاحب امتیاز (شخص حقیقی) می‌باشد.

▪ **موسسه یا شرکت حمل و نقل فعال** Active Transport Company

موسسه یا شرکتی است که دارای پروانه فعالیت از طرف سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای بوده و صدور کلیه اسناد مربوط به جابجایی عمومی مسافر و کالا را در داخل و یا خارج از کشور به عهده دارد.

▪ موسسه یا شرکت حمل و نقل غیر فعال Inactive Transport Company

موسسه یا شرکتی است که پروانه فعالیت آن از طرف سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای به صورت موقت یا دائم متوقف شده است. شایان ذکر است که موسسه یا شرکتی که به مدت یک سال فاقد عملکرد باشد. پروانه فعالیت آن به صورت اتوماتیک (طبق اساسنامه تاسیس شرکت‌ها و موسسات) لغو خواهد شد.

▪ نمایندگی Agency

شرکتی است که به عنوان نماینده شرکت اصلی و براساس قرارداد نمایندگی، مدیریت فعالیت‌های شرکت اصلی را در مقصد عهده‌دار می‌گردد بطوریکه هویت حقوقی مستقل ندارد.

مبدأ و مقصد سفر Trip Origin and Destination

نقطه آغازین سفر را مبدأ و نقطه پایانی سفر را مقصد سفر گویند.

Rest area & TIR-Park مجتمع‌های خدماتی – رفاهی و تیرپارک‌ها

مکان‌هایی هستند که به منظور ارائه خدمات بصورت متمرکز به کاربران و استفاده کنندگان جاده‌ای در حاشیه راه‌های ارتباطی و ترانزیتی کشور احداث و بهره برداری میشوند. کاربری‌های اینگونه مجموعه‌ها شامل سرویس‌های بهداشتی، مسجد یا نمازخانه، پارکینگ و سایل نقلیه سبک و سنگین، جایگاه‌های عرضه سوخت، رستوران، فروشگاه، مجموعه تعمیرگاهی و... می‌باشد

درجه بندی مجتمع‌های خدماتی، رفاهی و تیرپارک‌ها

با توجه به نقش و حوزه عملکرد هر یک از مجتمع‌های خدماتی، رفاهی در ارائه خدمات به کاربران جاده‌ای و همچنین وسعت و حجم عملکرد این مجموعه‌ها در طول جاده‌ها در چهار سطح (۱،۲،۳،۴) درجه بندی شده است.

مجتمع‌های در حال بهره برداری فاز ۱

دارای سرویس بهداشتی، نمازخانه یا مسجد، فروشگاه، پارکینگ فاز ۱، راه‌های دسترسی و یکی از عناصر اصلی مانند رستوران یا جایگاه سوخت و... می‌باشند.

مجتمع‌های در حال بهره برداری فاز ۲

تمام عناصر و کاربری‌های آن به بهره برداری رسیده باشد که شامل سرویس‌های بهداشتی، مسجد

یا نمازخانه ، فروشگاه های ، اورژانس ، رستوران ، جایگاه عرضه سوخت ، استراحتگاه ، پارکینگ ها ، راهپای دسترسی ، مخابرات ، و.. می باشد.

مجتمع‌های خدماتی - رفاهی درجه سه: در تعریف این مجتمع‌ها امکاناتی همچون جایگاه سوخت، نمازخانه، بوفه، سرویس بهداشتی، آپارتمانی، تعویض روغن، تلفن راه دور، پارکینگ وسایل نقلیه، محوطه بازی کودکان، واحد رایانه اطلاعات سفر، فروش میوه و تنقلات پیش‌بینی شده است. این مجتمع‌ها در مساحتی بین ۱/۵-۰/۷ هکتار در یک یا دو طرف جاده ساخته می‌شوند.

مجتمع‌های خدماتی - رفاهی درجه دو: این مجتمع‌ها ضمن برخورداری از عناصر مجتمع‌های درجه ۳ دارای غذاخوری، فروشگاههای مختلف، کارواش و واحدهای کمک‌های اولیه مجهز به آمبولانس نیز می‌باشد. مساحت این مجتمع‌ها بین ۱/۵-۳ هکتار و در یک و یا دو طرف جاده احداث می‌شوند.

مجتمع‌های خدماتی - رفاهی درجه یک: در این مجتمع‌ها علاوه بر امکانات مجتمع‌های درجه ۲، فضای استراحتی با عناصر بهداشتی، فروش لوازم بدکی، واحد درمانی سرپایی، شعبه عابر بانک، شعبه مخابرات و پایگاه امداد رسانی به حادثه دیدگان پیش‌بینی شده است. این مجتمع‌ها در مساحتی بین ۱۰-۳ هکتار در یک یا دو طرف جاده ساخته می‌شوند.

ملکی راننده

Owner Drive
این عبارت به این معناست که مالکیت وسیله نقلیه صددرصد، بر طبق سند رسمی مربوط به راننده وسیله باشد.

ملکی شخص دیگر

Non Owner Drive
عبارت است از حالتی که مالکیت وسیله نقلیه بر طبق سند رسمی صددرصد متعلق به شخصیت حقیقی و حقوقی غیر از راننده باشد.

ملکی شراکتی

Common Ownership
عبارت است از حالتی که مالکیت وسیله نقلیه بر طبق سند رسمی متعلق به چند شریک حقیقی یا حقوقی باشد.

ملکی شرکت / موسسه

Company Ownership
منظور حالتی است که مالکیت وسیله نقلیه بر طبق سند رسمی صددرصد در اختیار شرکت یا موسسه حمل‌ونقل باشد.

ناوگان حمل و نقل عمومی جاده‌ای

Road Public Transport Fleet

به کلیه وسایل نقلیه موتوری که دارای پلاک عمومی (نارنجی) بوده و فعالیت آن حمل و نقل عمومی مسافر یا بار از طریق جاده (جابجایی بین شهری) است، اطلاق می‌گردد.

ناوگان حمل و نقل عمومی جاده‌ای بار

Road Goods Public Transport Fleet

به ناوگان حمل و نقل عمومی گفته می‌شود که فعالیت آنها صرفاً حمل و نقل بار از طریق جاده است و ظرفیت بارپذیری آن بیش از ۲ تن است.

ناوگان حمل و نقل عمومی جاده‌ای مسافر

Road Passenger Public Transport Fleet

به ناوگان حمل و نقلی عمومی گفته می‌شود که فعالیت آنها صرفاً حمل و نقل عمومی مسافر از طریق جاده است و شامل انواع اتوبوس، مینی‌بوس و سواری کرایه می‌باشد.

نفر - کیلومتر

Passenger-Kilometer

نفر - کیلومتر واحد سنجش جابجایی مسافر است که بیانگر جابجایی یک نفر مسافر در یک کیلومتر می‌باشد.
مجموع (مسافر جابجا شده در هر سفر * مسافت طی شده در همان سفر) = متوسط نفر-کیلومتر طی شده
مجموع سفرهای انجام شده

Fixed Speed Camera

دوربین ثابت تخلف سرعت ثابت

به منظور کنترل اثرات منفی سرعت، یکی از روش‌های استفاده از انواع دوربین‌های ثابت تخلف سرعت به عنوان یک راهکار نظارتی و بازدارنده می‌باشد که در بسیاری از کشورهای دنیا مورد استفاده قرار گرفته است.

Weigh in Motion System

سیستم توزین در حال حرکت

سیستم‌هایی هستند که قابلیت توزین وسایل نقلیه بدون نیاز به توقف آنها در طول مسیر را دارا می‌باشند. این سیستم‌ها امکان توزین مستمر و پیوسته وسایل نقلیه را بدون نیاز به توقف در محوطه‌ای جداگانه فراهم می‌آورند. در این روش تخلفات مربوط به اضافه بار وسایل نقلیه در حین حرکت (شامل وزن بار محوری، گروه محورها و وزن کل وسیله نقلیه) توسط سنسورهای تعبیه شده در سطح جاده ثبت و شناسایی شده و مطابق قوانین و مقررات وزارت راه و شهرسازی با وسایل نقلیه متخلف برخورد خواهد شد.

variable message signs

تابلو پیام‌نما متغیر vms

این تابلوها برای نمایش پیام‌های ترافیکی در سطح جاده‌ها و مبادی پرتردد و حادثه‌خیز مورد استفاده قرار می‌گیرد، قابلیت ارتباط با مرکز کنترل را داراست. بنابراین کلیه پیغام‌های مربوط به کیفیت جاده، سنگینی ترافیک، توصیه‌های ایمنی و موارد دیگر را می‌توان در زمان‌های مقتضی به تابلو ارسال کرد تا با استفاده از آن، ضریب ایمنی جاده و همچنین فرهنگ رانندگی ارتقاء یابد.

variable speed limit

تابلو سرعت‌نما متغیر vsl

با توجه به وجود سنسورهای پیش‌بینی شده (نور - رطوبت) و سرعت مجاز به صورت خودکار بر روی این تابلوها در شرایط موجود، می‌تواند به استفاده‌کنندگان از جاده کمک شایانی نماید.

Monitoring Camera

دوربین نظارت تصویری

- سایت (دوربین‌های صرفاً نظارت تصویری): که غالباً بر روی دکل‌های مخابراتی (BTS و غیره) نصب شده و انتقال تصویر آنلاین راه‌ها را به مرکز مدیریت راه‌ها جهت اطلاع‌رسانی بعدی به کاربران جاده‌ای انجام می‌دهد.
- سایت دوربین‌های نظارت تصویری هوشمند با تکنولوژی AID (Automatic Incident Detection)، بدون نیاز مشاهده مستقیم بصری، شناسایی توسط سیستم‌های پردازش تصویری را انجام می‌دهند.